

Федоровський В.А.,
студент групи ОО-6
Науковий керівник: Грабчук О.В.,
кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри права та правоохоронної діяльності,
Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир

КРИПТОВАЛЮТИ ЯК НОВИЙ ВИКЛИК ДЛЯ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ

Зростаюча популярність криптовалют ставить нові виклики перед фінансовою системою, оскільки вони можуть бути використані для незаконних цілей, серед них і відмивання коштів. Відсутність чіткого регулювання ринку криптовалют створює сприятливе середовище для процвітання тіньової економіки, де віртуальні активи починають набувати ще більш вагому позицію серед засобів легалізації незаконно здобутих коштів.

Віртуальні активи стають дійсно великою проблемою у сфері відмивання коштів. Фінансова система стикається з низкою викликів, які з кожним днем стають більш вагомими. Серед таких зазвичай виокремлюється правове регулювання: інновації, пов'язані з криптовалютою, майже не контролюються у рамках законів, які на даний момент діють. Також важливим питанням зараз є освіченість людей, які мають займатися питаннями, що пов'язані з розвитком віртуальних активів і відмиванням коштів через них. В державних структурах мало молодих амбітних спеціалістів, які могли б мати вагомий вплив через свої посади для врегулювання проблеми відмивання коштів через віртуальні активи, які мають більш чітке уявлення про криптовалюту [1].

Сучасний стан дослідження сфери розвитку криптовалюти як інструменту легалізації грошових коштів є недостатнім на національному рівні. Правопорушники використовують професійні засоби для відмивання грошових коштів, які не працюють у рамках статичних, заздалегідь визначених, надмірно широких транзакційних дій. Вони здатні обійти багато нормативних норм за допомогою останніх фінансових технологій.

Такі технологічні досягнення, як криптовалюти, допомогли їм уникнути офіційних фінансових систем для передачі цінностей, маючи змогу платити й отримувати товари та послуги. Зараз відсутня належна нормативно-правова база, що регулює механізм розслідування правопорушень, пов'язаних із криптовалютою, тому виникає безліч юридичних питань, наприклад таких: яка юрисдикція застосовується до транзакцій, що здійснюються з використанням блокчейну? Хоча існує значний потенціал використання блокчейну в боротьбі з легалізацією майна, одержаного злочинним шляхом, може пройти ще кілька років, перш ніж ця практика набуде значного поширення [2].

Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України виявили, що існують тенденції щодо популяризації використання віртуальних валют в протиправних фінансових схемах, направлених на легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, які в переважній більшості отримані в готівковій формі.

За останні роки значно збільшилася кількість випадків легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Якщо у 2013 р. було зареєстровано 16 випадків легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, то у 2019 р. більше 150.

Важливим напрямом у протидії та розслідуванні злочинів, вчинених із використанням криптовалюти, є заходи підвищення ефективності міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю. Зважаючи на те, що злочинність через використання такого інструменту, як криптовалюта, набуває транснаціонального характеру, тому заходи протидії потребують удосконалення, а боротьба лише на національному рівні в рамках окремої країни не буде ефективною [3].

Отже, використання криптовалют для відмивання коштів може мати в подальшому величезний вплив на економіку в усьому світі. До того ж, протягом всієї історії відмивання коштів завжди було серйозною проблемою для держав.. Використовуючи віртуальні валюти, злочинні угруповання можуть все легше спрямовувати кошти і уникати будь-яких розслідувань неправомірних дій з їхнього боку.

Список використаних джерел:

1. Регулювання криптовалют та блокчейн-технологій в Україні. Lawis group. URL: <https://lawis.group/regulyuvannya-kryptovalyut-ta-blokchejn-tehnologij-v-ukrayini/>.
2. Яценко В.П., Бушин В.С. Протидія сучасним способам легалізації (відмивання) грошових коштів, одержаних злочинним шляхом із використанням криптовалюти. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2023. № 4. С. 155-162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2023_4_16
3. Демчук А.І. Щодо деяких аспектів використання криптовалюти у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванні тероризму. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 72. С. 71-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2020_72_11